

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΒΑΠΤΙΣΜΑ

Ἡ ἀναγκαιότης τοῦ Βαπτίσματος.

Ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος μετὰ τὴν Ἀνάστασή Του ἀπέστειλε τοὺς Μαθητές Του σ' ὅλο τὸν κόσμον μέ τὴν ἐντολή, μαζί μέ τὴν διδασκαλία, νά «βαπτίζουν» τοὺς ἀνθρώπους «εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», διότι μόνον «ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται» (Ματθ. κ', 19, Μάρκ. ιστ', 16).

Τό εἶχε διακηρύξει ἄλλως τε καὶ κατὰ τὴν συνομιλία Του μέ τόν Φαρισαῖο Νικόδημο, ὅτι, «ἐάν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Ἰωάν. γ', 5). Τά λόγια αὐτά τοῦ Κυρίου σημαίνουν ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἀπαραίτητο τό Βάπτισμα καὶ ὅτι ἀναγεννᾷ καὶ βάζει τὸν ἄνθρωπο στόν δρόμο τῆς σωτηρίας. Δέν εἶναι κάτι συμβολικό δηλαδή καὶ ἐπιφανειακό.

Ἀλλά καὶ ὅταν ἔγιναν τά ἐπίσημα ἐγκαίνια τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, τότε πού μέ τόν φωτισμό καὶ τὴν φλόγα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὁμίλησε μέ θάρρος ἐνώπιον χιλιάδων Ἑβραίων ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, διεκηρύχθη ἐπισήμως ἡ ἀναγκαιότης καὶ ἡ σημασία τοῦ Βαπτίσματος. Ὅταν δηλαδή ἄκουσαν τό κήρυγμα τοῦ Ἀποστόλου οἱ Ἑβραῖοι, «κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ», ὅπως σημειώνει τό βιβλίο τῶν «Πράξεων», συγκλονίσθηκαν δηλαδή ἄρκετοί καὶ μετανοήσαν, ἐπίστευσαν στά λόγια του καὶ

ἐρώτησαν τοὺς Ἀποστόλους: Τί πρέπει νά κάνομε τώρα, ἄνδρες ἀδελφοί; Καί ὁ Ἅγιος Πέτρος ἀπάντησε: «Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Δέν τοὺς εἶπε: ἀρκεῖ πού πιστεύετε, θά σωθεῖτε. Διὰ νά συγχωρηθοῦν οἱ ἁμαρτίες σας, εἶπε, πρέπει νά βαπτισθεῖτε. Καὶ βαπτίσθηκαν ἀμέσως 3.000 ἄνθρωποι, πού ἀπετέλεσαν τὴν πρώτη Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων (Πράξ. στ', 37-41). Ἐπομένως τό Βάπτισμα εἶναι τό μέσον καὶ ὁ φορεὺς τῆς ἀπολυτρώσεως ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Δέν εἶναι ἀπλή συμβολικὴ τελετή.

Ὁ δὲ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς λέγει ὅτι μέ τό Βάπτισμα, κατὰ τρόπον ὑπερφυσικόν καὶ ἀνερμήνευτον ἀπὸ τό ἀδύνατο ἀνθρώπινο μυαλό, ἀποθνήσκομεν καὶ ἀνιστάμεθα μαζί μέ τόν Χριστόν καὶ ἐνδυόμεθα τόν Χριστόν. Φοροῦμε σάν ἄλλο ἔνδυμα τόν Χριστόν. «Ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστόν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν, συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστός ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν» (Ρωμ. ζ', 3-4). Γίνεται ταφή καὶ ἀνάστασις κατὰ τό Βάπτισμά μας. Αὐτό ἄλλως τε τό νόημα ἔχει καὶ ἡ τριπλή κατάδυσις μέσα στό εὐλογημένο ὕδωρ τῆς Κολυμβήθρας καὶ ἡ

ἀνάδυσις. Ὅπως ἀναφέρει ἀρχαῖο ἐκκλησιαστικό κείμενο ὀνομαζόμενο «Διαταγαὶ τῶν Ἀποστόλων», **«ἡ κατάδυσις τὸ συναποθανεῖν, ἡ ἀνάδυσις τὸ συναναστῆναι τῷ Χριστῷ»** σημαίνει.

Ὁ δὲ Ἅγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων προσθέτει: **«Κατέρχη μέν γάρ εἰς τὸ ὕδωρ φορῶν τὰς ἀμαρτίας ἀλλ' ἡ τῆς χάριτος ἐπίκληση σφραγίσασα τὴν ψυχὴν οὐ συγχωρεῖ (= δὲν ἐπιτρέπει) λοιπὸν ὑπὸ τοῦ φοβεροῦ καταποθῆναι δράκοντος. Νεκρός, ἐν ἀμαρτίαις καταβάς, ἀναβαίνεις ζωοποιηθεὶς ἐν δικαιοσύνῃ** Βυθίζεται δηλαδή ἀμαρτωλὸς ὁ ἄνθρωπος στὸ νερό τῆς Κολυμβήθρας καὶ βγαίνει δίκαιος, ἀθῶος, ἅγιος. Τοῦτο γίνεται ἀμέσως καὶ δὲν τὸ συμβολίζει ἀπλῶς τὸ Βάπτισμα, ὅπως νομίζουν οἱ «Εὐαγγελικοί». Ἀπαλλάσσεται ἡ ψυχὴ ἀπὸ ὅλα τὰ ἀμαρτήματα, καθαρίζεται, ἐξαγνίζεται καὶ ἀναγεννᾶται. Ἀρχίζει νέαν ζωὴν. Καὶ ἀναλόγως πρὸς τὸν ἀγῶνα τὸν προσωπικόν, πού θά κάνη στὴν συνέχεια, θά διατήρηση ἢ ὄχι τὴν καθαρότητά της καὶ θά προοδεύσῃ στὸν ἁγιασμό.

Κάτι ὅμως πρέπει νὰ λεχθεῖ καὶ γιὰ τὸν Νηπιοβαπτισμό, πού τὸν καθόρισε ἐνωρίτατα ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸν ἀπορρίπτουν οἱ «Εὐαγγελικοί». Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος γράφει: **«Νήπιον ἐστὶ σοι; Μὴ λαβέτω καιρὸν ἢ κακία ἐκ βρέφους ἁγιασθῆτω, ἐξ ὀνύχων ἀπαλῶν καθιερωθῆτω τῷ Πνεύματι»**. Ἔχεις δηλαδή νήπιον; Μὴ καθυστερεῖς νὰ τὸ βαπτίσῃς καὶ προχωρήσῃ ἔτσι ἢ κακία μέ τὴν ἡλικία του. Ἄς ἁγιαστεῖ, ἄς βαπτισθεῖ δηλαδή τώρα πού εἶναι βρέφος. Ἄς ἀφιερωθεῖ στὸν Θεό καὶ ἄς σφραγισθεῖ μέ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἀπὸ τώρα πού εἶναι ἀπαλά, τρυφερά τὰ νύχια του. (Ἰδέ καὶ **Πράξ. ιζ', 33 & Α' Κορ. α', 16**, ὅπου γίνεται λόγος γιὰ βάπτισμα ὅλων τῶν μελῶν δύο οἰκογενειῶν, ἐπομένως καὶ τῶν νηπίων τους).

Ἡ Ἐκκλησία μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ Θεία Χάρις δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν λογικὴν ἱκανότητα τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ «Εὐαγγελικοί» βεβαίως ὡς ὀρθολογιστές δὲν μποροῦν νὰ τὸ καταλάβουν αὐτό. Τό πῶς δηλαδή τὸ νήπιο ἀπαλλάσσεται διὰ τοῦ Βαπτίσματος ἀπὸ τὸ προπατορικό ἁμάρτημα κατὰ τρόπον μυστικόν καὶ πῶς ἐνσωματώνεται στὸ μυστικόν Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Πῶς ἀποκτᾶ ἐπίσης τὴν δυνατότητα νὰ κοινωνεῖ, νὰ μετέχει στὴν ἐξαγιαστικὴ ζωὴ

καὶ Χάρη τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἀναπτύσσῃ καὶ τόφύτρο τῆς ἀγιότητος, μέ τὸ ὅποῖον ἐμβολιάσθηκε κατὰ τὸ Βάπτισμα. Πῶς ἐνδύεται τὸν Χριστόν, ὅπως τὸ τονίζει ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν γράφῃ: **«Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε»** (Γαλ. γ', 27). Πῶς δηλαδή γίνεται ἓνα μέ τὸν Χριστόν. Ἐδῶ εἶναι τὸ Μυστήριον, στὸ ὁποῖο δὲν χωρεῖ ὁ μικρὸς ἀνθρώπινος νοῦς.

Ἄς προσθέσουμε τέλος ὅτι οἱ «Εὐαγγελικοί» εὐρίσκονται ἐκτὸς ἀληθείας καὶ ὅσον ἀφορᾷ στὸν τρόπον, μέ τὸν ὅποιον τελοῦν τὸ λεγόμενο Βάπτισμά τους. Κάμνουν ραντισμὸν ἢ περιχύνειν μέ τὸ νερό, ὅπως οἱ Παπικοί. Ὅμως ἡ λέξις «βαπτίζω», πού χρησιμοποιεῖ τὸ Εὐαγγέλιον, δὲν σημαίνει ραντίζω ἢ περιχύνω, ἀλλὰ βυθίζω, βουτῶ. Ἐξ ἄλλου καὶ τὰ ἀρχαῖα «Βαπτιστήρια», πού ἔχει ἀνακαλύψει ἡ Ἀρχαιολογία, φανερώνουν ὅτι οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ ἐβαπτίζοντο, ὅπως βαπτίζομαστε ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι.

Τί διδάσκουν γιὰ τὸ βάπτισμα οἱ Προτεστάντες

Κατ' ἀρχάς πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι οἱ λεγόμενοι «Εὐαγγελικοί», ἀπορρίπτουν τὰ πέντε ἀπὸ τὰ ἑπτὰ Ἱερά Μυστήρια καὶ δέχονται μόνον τὰ δύο, τὸ Βάπτισμα καὶ τὴν Θεία Εὐχαριστία. Καὶ αὐτὰ ὅμως δὲν τὰ παραδέχονται καὶ δὲν τὰ τελοῦν ὅπως ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι.

Γιὰ τὸ Βάπτισμα συγκεκριμένα, πού εἶναι τὸ Ἱερό Μυστήριον μέ τὸ ὁποῖο γίνεται κανεὶς μέλος τῆς Ἐκκλησίας καὶ πολιτογραφεῖται στὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, λέγουν ὅτι εἶναι μία ἀπλή τελετὴ, πού συμβολίζει ἀπλῶς τὴν ἀναγέννηση τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν μεταδίδει δηλαδή ἡ Ἱερὴ αὐτὴ τελετὴ τὴν Θεϊαν Χάριν, ἀλλὰ συμβολίζει τὴν μετάδοσιν τῆς Θείας Χάριτος.

Ἀπορρίπτουν ἔτσι τὸν μυστηριακὸ χαρακτήρα τοῦ Βαπτίσματος. Μυστηριακὸς χαρακτήρ σημαίνει ὅτι ἡ τελετὴ αὐτὴ δὲν εἶναι κάτι τυπικὸ καὶ συμβολικόν, ἀλλὰ «διὰ τοῦ ὁρατοῦ ὕδατος μεταδίδεται κατὰ τρόπον μυστηριώδη ἡ Θεία Χάρις, ἀρνητικῶς μὲν ὡς ἄφεσις ἀμαρτιῶν, θετικῶς δὲ ὡς πλήρωσις διὰ τῆς Θείας Χάριτος».

Σύμφωνα μέ τὴν δογματικὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας **«τὸ Βάπτισμα εἶναι τὸ μυστήριον ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ πιστὸς διὰ τριπλῆς καταδύσεως**

καί ἀναδύσεως ἐν τῷ ὕδατι καί τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματος τῶν τριῶν προσώπων τῆς Θεότητος ἀναγεννᾶται ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καθιστάμενος καινὴ ἐν Χριστῷ κτίσις».

Μέσα δηλαδή ἀπὸ αὐτὰ πού φαίνονται (ὔδωρ) καί ἀκούονται (Εὐχαΐ), χαρίζεται ἡ ἀναγέννησις. Αὐτό σημαίνει Μυστήριον. Κάτι πού ξεπερνᾶ τὸ λογικόν καί τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ «Εὐαγγελικοί» ὅμως, οἱ ὅποιοι βασιζονται κυρίως στὸ λογικὸ τους, δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ εἰσδύσουν στὴν ἔννοια τοῦ Μυστηρίου καί βρίσκουν σάν λύση νὰ τὸ ἀπορρίψουν καί νὰ τὸ δεχθοῦν μόνον ὡς σύμβολον.

Με τὸ Χριστιανικὸ βάπτισμα ἐνδύεται κανεὶς τὸν Χριστό, λαμβάνει τὸ Πνεῦμα τῆς υἱοθεσίας καί γίνεται κληρονόμος Θεοῦ καί συγκληρονόμος Ἰησοῦ Χριστοῦ (Γαλ γ', 26-29. Ρωμ. η', 17). Ἡ ἁγία Γραφή βεβαιώνει πὼς δὲν ὑπάρχουν δύο βαπτίσματα γιὰ τοὺς πιστοὺς τὸ βάπτισμα μέ νερό, πού ἀκολουθεῖται ἀπὸ τὸ ἅγιον Χρίσμα, εἶναι ἡ «ἄνωθεν ἀναγέννηση» τοῦ Ἰω. γ', 3-5.

Ὁ ἅγιος Ἰουστίνος (+165) συνδέει τὸ βάπτισμα μέ τὴν ἀναγέννηση τοῦ Ἰω. γ', 3-5 μάλιστα τὸ χαρακτηρίζει «τρόπον ἀναγεννήσεως» (Ἀπολ. Α', 61). Ὁ Ὠριγένης (185-254) λέγει πὼς τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ὑπάρχει «εἰς μόνους τοὺς μεταλαβόντας αὐτοῦ ἐν τῇ τοῦ βαπτίσματος δόσει» (παρά Ἀθαν., Πρὸς Σεραπ. ἐπ. Δ', 10). Ὁ Τερτυλλιανός (+220) ἀναφέρει πὼς «χωρὶς τὸ βάπτισμα δὲν ἀνήκει σέ κανένα ἢ σωτηρία, ὅλως ἰδιαίτερος ἐξ αἰτίας τοῦ Λόγου τοῦ Κυρίου, «ἐάν τις δὲν ἀναγεννηθεῖ ἐξ ὕδατος», δὲν ἔχει τὴν Ζωήν» (Περὶ βαπτ. 12). Ὁ Μ. Ἀθανάσιος τὸν μὲν παλαιὸν ἀπεκδύεται, ἀνακαινίζεται δέ ἄνωθεν, γεννηθεὶς τῇ τοῦ Πνεύματος χάριτι» (Πρὸς Θεραπ., ἐπιστ. Δ', 13).

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἀναφέρεται στὸ διάλογο μέ τὸν Νικόδημο (Ἰω. γ' 1-21) καί ὀνομάζει τὸ βάπτισμα «λοχείαν», δηλαδή τοκετόν καί «νέον δημιουργίας τρόπον... ἐξ ὕδατος καί Πνεύματος», «καί ἂν ἐρωτήση κανεὶς πὼς ἀπὸ ὕδατος;», τότε πρέπει νὰ δοθεῖ ἡ ἀπάντησις: Ὅπως ἀκριβῶς εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ πρῶτον ὑποκείμενον στοιχεῖον ἦτο τὸ χῶμα καί τὸ πᾶν ἦτο ἔργον τοῦ Δημιουργοῦ, ἔτσι καί τώρα τὸ μὲν ὕδωρ εἶναι τὸ ὑποκείμενον στοιχεῖον, τὸ πᾶν δέ εἶναι ἔργον τῆς χάριτος τοῦ Πνεύματος» (Χρυσ., Εἰς τὸ Ἰω., ὁμιλ ΚΕ', 2).

«Διότι τίποτε τὸ αἰσθητὸν δὲν μᾶς παρέδωκεν ὁ Χριστὸς ἀλλὰ μέ αἰσθητὰ μὲν πράγματα, ὅλα ὅμως νοητά. Ἔτσι καί τὸ βάπτισμα, ἡ μὲν δωρεὰ τοῦ ὕδατος γίνεται μέ αἰσθητὸν πρᾶγμα, ἀλλὰ τὸ συντελούμενον, δηλαδή ἡ ἀναγέννησις καί ἀνακαινίσις εἶναι νοητά. Διότι, ἐάν μὲν ἦσαν ἄσώματος, γυμνά θὰ σοῦ παρέδιδε τὰ ἄσώματα αὐτὰ δῶρα. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ψυχὴ εἶναι στενὰ συνδεδεμένη μέ τὸ σῶμα, μέ αἰσθητὰ πράγματα σοῦ παραδίδει τὰ νοητά» (Χρυσ., Εἰς τὸ Ματθ., ὁμιλ. ΠΒ', 4).

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος (381) ἀναφέρει τρεῖς γεννήσεις: «τὴν σωματικὴν, τὴν διὰ τοῦ βαπτίσματος καί τὴν διὰ τῆς ἀναστάσεως» (Λόγος Μ', 2, Εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα).

Ἀλλὰ καί οἱ Πατέρες τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ὁ Αὐγουστίνος, ὀνομάζουν τὸ βάπτισμα «μυστήριον ἀναγεννήσεως». Γι' αὐτὸ καί ὅποιος ἀρνεῖται τὸν νηπιοβαπτισμό, βρίσκεται ἀντιμέτωπος μέ τὴν ἁγία Γραφή, ἀλλὰ καί μέ τὸ «τυπικὸ τῆς Ἐκκλησίας, πού παραδόθηκε ἀπὸ παλαιὰ καί τηρεῖται πάντοτε» (Αὐγουστ., Ἐπιστ. πρὸς Σίξτο VII 32. X 43).

Ὅπως ἀναφέρθηκε, τὸ βάπτισμα μᾶς «ἐνδύει» τὸν Χριστό καί μᾶς εἰσάγει στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, δηλαδή στὴ «βασιλεία τοῦ Θεοῦ» (Ἰω. γ', 3-5), ὅμως αὐτὸς εἶναι ὁ «ἄρραβών» (Β' Κορ. ε', 5 & Ἐφεσ. α' 14), τὸν ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ καί νὰ χάσει. Ἄλλωστε ἡ περίοδος τοῦ ἄρραβώνα, ἀκόμη καί στίς ἀνθρώπινες σχέσεις, εἶναι περίοδος δοκιμασίας. Γι' αὐτὸ καί ἀπαιτεῖται ἄσκησις καί ἀγῶνας (Α' Θεσ. ε', 6-11 & Α' Πέτρ. ε', 8-9).

Πότε ἓνα βάπτισμα εἶναι κανονικό;

α. Ὅταν γίνεται ἀπὸ κανονικὰ χειροτονημένο ἱερέα στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας. Τῇ δυνατότητα τελέσεως κανονικοῦ βαπτίσματος ἔχουν χάσει οἱ αἱρετικοὶ καί οἱ σχισματικοί. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν ἀνήκουν στὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Μοιάζουν μέ τὰ κλαδιά πού κόπηκαν ἀπὸ τὸ δέντρο καί ξεράθηκαν. Ἔτσι κι αὐτοὶ δὲν ἔχουν μέσα τους ζωὴ, τὴν ὁποία φυσικά δὲν μποροῦν νὰ μεταδώσουν σέ ἄλλους. Εἶναι πνευματικὰ νεκροί.

β. Ὅταν γίνεται στὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καί

ζωοποιού Τριάδος. Ο όρος αυτός είναι απαραί-
βατος για την κανονικότητα και έγκυρότητα του
μυστηρίου. Τό βάπτισμα «εἰς Χριστόν» («ὅσοι
εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε») δέν ἀντικαθιστᾶ τό
βάπτισμα στό ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος. Σημαίνει
ἀπλῶς τό βάπτισμα στήν πίστη τοῦ Χριστοῦ, στό
λυτρωτικό ἔργο Του, μέ τό ὅποιο σῶζονται οἱ
πιστοί.

γ. Ὅταν γίνεται κατά τήν τυπική ἀκολουθία
τῆς Ἐκκλησίας. Το βάπτισμα ἀρχικά γινόταν σέ
ἀνοιχτούς φυσικούς χώρους μέ τρεχούμενο νερό
ὅπως οἱ λίμνες καί τά ποτάμια ἢ ἄλλους εἰδικούς
χώρους, τά λεγόμενα βαπτιστήρια. Μέ τό πέρασμα
τοῦ χρόνου ἡ τελετή λάβαινε χώρα στούς ναούς.
Ὁ Ἰουστίνος ἀναφέρει στό βάπτισμα εὐχές γιά
καθαγιασμό τοῦ νεροῦ καί ἐξορκιστικές εὐχές,
ἐνῶ πρός αὐτή τήν κατεύθυνση θά πρέπει νά
ἐρμηνευτεῖ καί ἡ νηστεία πρό τοῦ βαπτίσματος.
Ἡ προοδευτική ἀνάπτυξη τῆς διδασκαλίας τῆς
ἐκκλησίας ἐπέφερε ἀλλαγές καί στήν κατήχηση
τῶν βαπτιζομένων. Ἡ κατήχηση αὐξήθηκε ἐνῶ
στήν ἀνατολή δημιουργήθηκαν δύο σώματα. Τό
σῶμα τῶν «ἀκρωμένων» καί τῶν «φωτιζομένων».
Ἐπίσης ἐπετράπη ἡ παρακολούθηση τοῦ
διδασκτικοῦ μέρους τῆς λειτουργίας, ὅχι ὅμως καί

τοῦ μυστηριακοῦ. Ἡ ἀρχική ὁμολογία τῶν πρώτων
αἰώνων ἦταν ἀπλή, ἐν συνεχείᾳ ἔγινε πῶς σύνθετη
λόγω τῶν αἰρετικῶν ὁμάδων. Ἐνα τέτοιο
βαπτιστήριο σύμβολο ὁμολογίας διατηρήθηκε
ἀπό ἓνα ἀπόκρυφο κείμενο πού χαρακτηρίζεται
ὡς Ἐπιστολή Ἀποστόλων καί συντάχθηκε κατά
τό 160 μέ 170 σέ αἰθιοπική γραφή.

Ὡς χρόνος τελέσεως τοῦ βαπτίσματος
καθορίστηκε στή Δύση τήν προηγούμενη νύχτα
τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα καί τῆς Πεντηκοστῆς, ἐνῶ
στήν Ἀνατολή μέ τίς ἴδιες ἑορτές καί ἀργότερα μέ
τήν προσθήκη τῆς ἑορτῆς τῶν Ἐπιφανείων. Στή
Δύση οἱ βαπτισθέντες ἐπὶ 8 ἡμέρες ἔφεραν λευκό
χιτώνιο καί γιά αὐτό τό λόγο τό Σάββατο τοῦ
Θωμᾶ ἀποκλήθηκε: «Σαββάτο μέσα στά λευκά»
(Sabbatum in albis), ἐνῶ στήν ἀνατολή
«Διακαινίσμιος» (δηλ. διαρκῶς καινούργιος). Με
τό βάπτισμα συνδέθηκε τόσο ἡ Θεία Εὐχαριστία
ὅσο καί τό χρίσμα.

Ἐπιμέλεια ἄρθρου π. Γεώργιος Γιαννακόπουλος

Βασική πηγή τό βιβλίο: «ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΜΑΣ» Ἐκδόσεις ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΩΝ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΟΣ: 6977582800

CΤΩΜΕΝ ΚΑΛΩC

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΟΣ

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC ΠΑΤΡΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ

τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρῶν

κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

Ν. Βότση 34, Τηλ.: 2610-320.602, Fax: 2610-279.533 email: i-m-patron@otenet.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟC ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Ἀρχιμ. Τιμόθεος Γ. Παπασταύρου

ΥΠΕΥΘΥΝΟC ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Πέτρος Κούλης, Γραφικές Τέχνες, Τηλ.: 2610-273.093, email: paulkoulis@gmail.com